

CLEMENTE XIV.
PONTIFICE MAXIMO
RENUNCIATO.

ANGELI DURINI

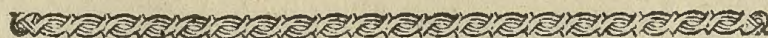
ARCHIEPISCOPI ANCYRANI

IN REGNO POLONIAE & MAGN. DUC. LITHUANIAE

CUM FACULTATE LEGATI a LATERE

NUNTII APOSTOLICI.

PLAUSUS.

V A R S A V I Æ.
Typis S. R. M. & Reipublicæ
Scholarum Piarum.

391094

11

CLEMENTI XIV.

PONTIFICI MAXIMO PRINCIPI

AUGUSTISSIMO

ANGELUS ARCHIEPISCOPUS ANCYRANUS.

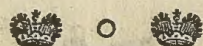

Non sum passus, SANCTISSIME PARENS Ge-
neris humani, inter communes gratu-
lationes perire gratulationem meam.

Neque enim æquum videbatur, voces meas publi-
cis vocibus misceri, tum quia Tuus in Polonia

A 2

Nun-

Nuntius, tum quia admissus in sacra illa Tua Sanctorum Apostolorum penetralia suspiciebam fastigium ingenii Tui, præsenseramque,

*Te fore supremæ statuendum in limine Sedis:
Sidera summa frui augurio, votoque dederunt;
Nec Fortuna fuit, meruit sua præmia Virtus.*

Nec tamen facile est decernere an debeam Tibi felicitatem gratulari; nam & primam Purpuram virtutibus Tuis debebas, nec postquam hanc Dibapham, hanc vere Quirinalem Trabeam Cœli consensus Tibi detulit, ulla ex parte felicior Tibi videri potes, nisi in parte felicitatis locas, quod felicitatem in alios spargere potes. Natus eras ad avertendum cumulum earum calamitatum, quæ Pontificiam Regionem, dignitatemque labefactassent, nisi ingruentibus malis DEUS Opt:

Max:

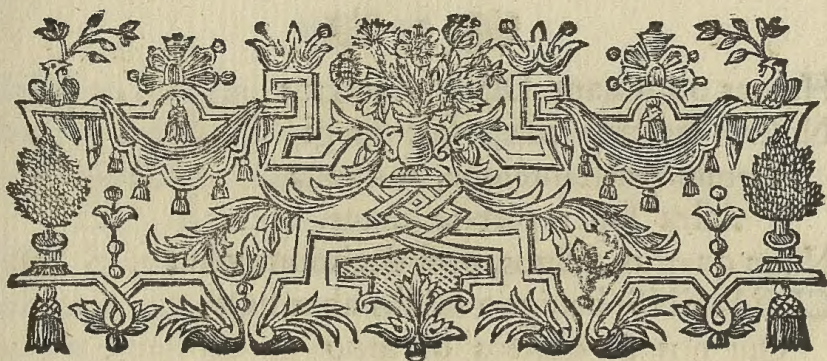

Max: obviam ivisset faustissima TUA in summum Pontificem electione. Sed quod TE SANCTISSIME PATER etiam præter Majestatem Augustissimi fastigii, ex quo humana omnia infra TE despectas, supra cæteros mortales extollit, illud est, quod omne Genus hominum in TUI admirationem rapitur. Alios Sanctitas morum commendabat, non peritia publicæ administrationis; alios tollebant regnandi artes nulla gloria doctrinarum fulgentes; Hunc gratia, Illum vigor animi laudabat. TU in ea fluctuatione rerum humanarum sedisti ad clavum orbis terrarum, in qua & Sanctitas vitæ, & robur invictæ mentis, & dexteritas consiliorum, & animus non minus contemplando, quam agendo natus ostendunt utramque paginam divini ingenii TUI. Nam de gloria doctrinarum
filere

filere satius est, qua TU cum iis omnibus, qui in
ista augusta, & Sacrosancta Cathedra federunt certa
destinatione victoriæ contendis. Hæc fateor, me
invitabant ad prolixius carmen. Sed quo magis
admirabilia TUA omnia sunt, eo sibi potius Hi-
storiam poscunt, ingentemque materiam scripto-
ribus suppeditabunt. DEUM Immortalem vene-
ror ut in salute istius Augustissimi Capitis, omnis
sapientiæ ærarium, imo vero salutem & felicitatem
Generis humani servatam velit; Interim vesti-
gia TUA magno gradu ad Cœlum videntia pronus
exosculor. Varfaviæ. Idib. Junii. MDCCLXIX.

CLE-

CLEMENTI XIV.
PONTIFICI MAXIMO CREATO

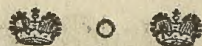
O D E.

Quis possit unquam, quis Tibi Cælitum
Rex magne grates solvere debitas,
Non ipse, quamvis mille vivam
Sæcula, mille sonemque linguis.

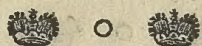
Seu lucem Eous, seu tenebras ferat
Surgens ab Oeta vesper, & omnibus
Nunquam fatigatus laborem
Christe tuas memorare laudes;
Qui cum suavi Numine temperes
Cælumque, Terrasque & mare naufragum,
Tamen tueris nos tenellam
Ceu sobolem TIBI cariorem.

Heroas

Heroas olim nam DEUS inclytos
Nostro regendo præposuit gregi
Virtute præstantesque, mirâque
Astra super pietate notos.
Nunc quartus, Heros, post decimum venit
CLEMENS benigno missus ab æthere,
Qui nos & exactos olympos
Inferat, & spoliis onustos.
Qualem profundo vulnere faucibus,
Supremus urget lumina cum sopor,
Vitamque festinantem ad umbras
Vix tenuis remoratur aura,
Periculoso sentit opem malo,
Expertus artis si medicus novæ,
Hærede jam cippum parante,
Reddat eum Patriæ & propinquis;
Tali labantem præsidio Pater
Tutaris urbem, o Pontificum decus,
Viresque consuetumque Sancti
Imperij revocas vigorem.
Non Thessalis Tu, Tu neque Ibericis
Ufus medelis, non ope barbarâ,
Qua Colchis optanti recoctum
Restituit Sacerum Marito;
Sed prompta virtus, ingenium sagax,
Et sustinendis rite negotiis
Mens apta, fatalesque rerum
Mire opifex secuisse nodos,

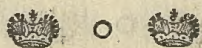
Caligi-

Caliginosi verum animus sagax
Semper futuri, cernere Lynceus;
In publicis hæc sola morbis
Est panacea, nigrumque moly:
Hinc Roma læto TE videt & colit
Serena vultu; jam posuit metum,
Tutosque per campos quietâ
It placidus Tiberinus undâ.
Assultat undis Albula grandior
Padus susurrat murmure, dum ruit
Undosum in æquor: gaudet ampli
Danubii, Rhodanique potor.
Quassata diro Marte Polonia
Respirat almo numine sub TUO,
Et sperat in falces recudi
Deposito frameas Gradivo.
Antiqua virtus it pede libero,
Jam currit orbem fausta beatitas,
Non sceptrâ, sed *mores* gubernant,
Integritas rogat ipsa leges.
Exultat omnis, qua patet, orbita
TE propter, ingens Italiæ decus,
Et splendor orbis universi,
Qui modo nos regis unus omnes,
Qui Pastor hic nos pascis oves TUAS
Septem Quirini collibus in sacris,
Quod fiat o longum per ævum,
Atque Petri superes senectam.

B

Quod

Quod si pusillum respicies meæ
Munus Camænæ, sic animosior
Accingar ad majora, nostros
Audiat ut TUA Roma cantus;
Vatemque norit, cui neque publica
Sit vena cordi, nec placeant modi
Triti saporis, sed renascens
Quos tereti probet aure Flaccus.

O D E.

Cessavere Noti, Zephris & lilia vernant,
Incolit arva Ceres;
Cessavere Hyades, nec jam pluvialibus hædis
Verberat imber humum.
Omnia lætantur disjectis nubibus atris,
Et nemus omne viret.
Ferte rosas calathis, intendite limina fertis
Fundat avena sonos.
GANGANELLUS adest Pater augustissimus orbis,
Præside quo Latij
Humano Generi superi favistis abundè;
Erige Roma caput,
Desine jam mollium lacrymarum, hilarique triumpho
Elue tristitiam;
Pontificem jam Roma tenes, quem Christus Olympi
Misit ab arce Tibi,

Una

Una Viro virtus cui dux fuit alma, reclusitque
Atria Romulidum,
Supremique aditus tandem patefecit honoris.
Par caput orbis habet.
Hic vir hic est, miseris qui se Dominumque, Patremque
Præbeat, insidias
Occultas contra, atque arma injusta Potentum.
Qui vetet usque sacros
Indignis titulos tribui, atque ad culmina rerum
Artifices scelerum
Extolli; fraudes qui mille, & mille rapinas
Arceat, innumeras
Atque nocendi artes, quas toto sparfit in orbe
Imperiosa Fames
Divitiarum, auri & nunquam satiata cupido,
Cœcaque luxuries
Qui pro lege Dei sit *Murus abenens*, omnes
Sit Tuba per populos
Signa Crucis resonans, Christi Garamantas & ultra
Proferat Imperium.
Quique *triceps* sit *Mons triplici* sub *sidere* monstrans
Arduam ad astra viam.
Quo vetus Urbi almæ constabit gloria, qui rem
Restituet Latiam.
Quo tandem à miseris rubigo turpis aristis
Transeat in gladios;
Quo pascente greges mutabunt murice vellus,
Graminibusque, rubos,

❁ ○ ❁

Et cythisum pasta falicesque hederasque virentes
Flumina pura bibent;
Ubera distentas video jam lacte capellas,
Nec pavet agna lupos,
Felices ter oves Tanto Pastore, quid usquam
Quod timeatis erit?
Omnia nunc rident, quoniam duris quercibus ultro
Roscida mella fluunt.
O Salve ter Sancte Pater, Cumœaque lactus
Sæcula vive Gregi.

O D E
De Ecclesiæ Navi.

HEu! belluosis inclyta fluctibus
Jactatur alto Navis, & undique
Urgetur immani profundo
Velivoris agitata ventis.
O quid paras Rex, qui mare, qui Polum
Nutu regis? Num diffluit irritò
Sancita jussu lex Suprema,
Consiliumque senescit ævo?
Depone inanes sollicitudines
Quisquis tenacem propositi DEUM
Vexas querelis; quæ hic jubet, stant
Imperio stabilita certo.

Cre-

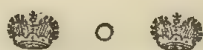

Credis supinum Numen? at occupat
TE somnus, almae nec sapientiae
Miraris artem, per procellas
Usque Petri properat carina.
Qua vectus olim est, expedit metu
Caesar Triremem, navisfragi maris
CLEMENTE, Navim istam regente
Impavidam jubet esse Numen.

AD FORTUNAM
ELECTO IN SUMMUM PONTIFICEM
FRANCISCO LAURENTIO
CARDINALI GANGANELLIO
E L E G I A

C Redita Olympicum multis augere cohortem
O Fortuna, ulli nec Jovis Imperio,
Consilioque hominum Sapientum obnoxia, coelo
Jam discede, Tibi haud debita Caelituum
Est Sedes, discede aris, neque pollue Tempia
Sacra viris, vivax qui meruere decus,
Monstrum infidum, ingratus, anceps, cui lumen ademptum
Instabili versans undique cuncta vice,

Nec

Nec constans mage inæqualis quam sunt freta Ponti
Hadriaca, assiduis exagitata notis.
Teque, tuæque rotæ, Fortuna, volubilis Orbem
Miretur vulgi credula simplicitas,
Observetque; tuas Sapiens, vulgoque remotus
Artes irridet, cætera despiciens
Te sine, se Virtus agit & contenta triumphum
Perpetuum; rubræ sic decus ille Togæ
Sic GANGANELLUS recta virtutis amussi
Omnia vestigans, Pontificale pedum
Obtinuit; Mens una fuit, fuit una voluntas
Purpureis Patribus; omnibus ales amor,
Ille ales divinus Amor, spiravit amorem:
Nunquam major Concordia visa fuit;
Et quem quisque sibi sperare veretur honorem
GANGANELLO ultro detulit; ergo salit
Lætitia, & festo miscetur Roma tumultu.
Æra canora sonant; Arx tonat Aligeri;
Mole, ac plebe simul Petri sacra Tempia laborant,
Undat Gens Portis omnibus, atque iterum
Spissius exundat, premiturque, premitque vicissim
Turba ruens, festo & murmure clamat Jo
Victor Jo, celebres renovans hac voce Triumphos
Priscæ Urbis: nullo Principe Roma putat
Se tam felicem, nec spes extendit in Orbem
Latius: Invideas perfidiosa licet
Huic tanto Fortuna Viro; certe efficies nil
Ille nisi ut toto clarior Orbe micet.

Tu

Tu mala sed pereas, virtus superasse probatur
Tam certo indicio; desine Livor edax
Tentare Heroas, favit queis Numen amicum,
Quos inter chartis conceleberrare meis
Æquum est CLEMENTEM. magnum spectate Tropheū.
Victā ut Fortunā erexerit Eximius.
Salve insperatum lapso decus, addite sæclo
Re eversa unum sperabile præsidium.
Maeste animo: vexit tua te super æthera virtus
Promeritum, cælo, Magne, jubente, Parens
Aggredere ingentes terraque volente triumphos
Quocunque intendes brachia pacifera
Obvia cuncta ruent celeri proclivia cursu,
Jungere nulla TIBI respuet ora manus,
Seu petis avulsas Gentes in fœdus avitum,
Seu cupis Arctoas pacificasse plagas;
Extemplo dextræ coeant in fœdera, nemo
Romani nexus cunctet inire Patris.
Par Caput Orbis habet. Tu dignum hac mente Theatrum
Afflictas tantis tu potis exitiis
Solari Gentes, Romanaque signa locare
Deijcit unde aras cæca superstitio.
Maeste iterum Leges Duce Te, moresque vigeant
Innocui, surget Virginitatis Amor,
Illæsus candorque Animi, pietasque valebit,
Et veri custos sedula Religio.
Urbs vicina DEO, proprior virtutibus, astra
Præcipiet meritis, donaque digna petet.

ELE-

❁ ❁ ❁
ELEGIA.

HUnc Europa diem repetitis anxia votis,
Et vaga laurigeris fama manebat equis,
Hunc fore qui lucem meliori spargeret auro,
Candida quem Thressis gemma notis lineret,
Quique daret claros, coelo spectante, paratus
Et strepitus, mundo concelebante, pios,
Audiit actutum, priscisque excita ruinis
Sustulit Augustum Dardana Roma caput,
Non tunicâ illa humeros diri protecta Gradivi,
Non bellatrici pressa comas Galeâ,
Jam Matrona gravis, jam vultu blanda sereno,
Toenia castigat torta capillitium,
Matronale decus Capiti Gestamen honestum
Prodit & extremas lapsa stola ad soleas,
Aucta DEO, complexa DEUM per Tempia per Aras,
Vera per & ritu sacra litata pio.
Ergo sibi plaudens, mira & dulcedine læta
GANGANELLE isto te venerata sono est.
Salve cura recens, mundi tutela labantis,
Et desideriiis debita meta meis,
Salve, quæque Tibi rerum moderamina dono
Accipe, quæque suo firmat ab axe DEUS
Numinis auspiciis sceptrumque sacramque Thiam
Aggredere, & Dominas, maximus Orbe, vices.
Orta Polo tua Regna; Tuos redituraque in ortus,
Augustos præ TE nil moror ipsa meos;

Vive

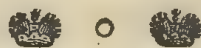

Vive diu foelix, cujus memorabile nomen
Post mutos cineres fama loquetur anus;
Dixit & in veteres se rettulit illa recessus
Imbuit & sensu corda Latina suo.
At tu fausta Dies florenti prodita mense
Floridior nobis, floridiorque redi.

C

TRA-

TRADUZIONE

DELL' ABBE. DE SANCTIS SEGRETARIO
DI MONSIGNOR NUNZIO.

Mortal non sei: folgor divin Ti luce
In volto, e i detti Tuoi fulmini sono;
Mai come or Tu, se a mente si riduce,
Non parlò Roma in così degno suono.

Né l' alterigie dell' Emonio Duce
Sì fiacca il Demosteneo altero tuono;
Né Tullio sì con molle fren conduce
La Città, che in Ciel tiene, e in terra il Trono.

Ma non questo é il confin dei meriti Tuoi;
Ogni dottrina è in Te, tutti in Te serra
Sacra, e Civil Giustizia i Dritti suoi.

Onde Sapienza disse; in sacra guerra
Te Duce mando, io resto in Ciel: ben puoi,
Ben puoi mie veci sostenere in Terra.

ROMA

❦ ○ ❦
R O M A

Ad Eumdem.

Nil mortale sapis, Majestas inclyta vultu
Emicat, ingenitum verbaque fulmen habent;

Non sic grandiloqui Demosthenis ora sonabant,
Cum fando Æmonii frangeret arma Ducis;

Non cum Terrarum Reginam Tullius Urbem
Flexit ad eloquii mollia fræna sui.

Dignius haud unquàm meminit se Roma locutam,
Sed nec sola Tibi vis Magica Eloquii est;

Omnigenas almo doctrinas pectore claudis,
Juraque consultus sacra, prophana tenes.

His, inquit, meritis cæli Sapientia, nostras
Jurè potes Terris obrinuisse vices.

TRADUZIONE

Del Medesimo.

A *Man la terra i Numi. Al nostro affetto
Pietà risposer le sfere supreme;
Già Padre abbiamo in terra, e in Ciel diletto
Qual potea chieder la più ardita speme.*

*Aman la terra i Dei. Sostegno eletto
Del secol dassi alle ruine estreme:
Oh dí, ch' Ei Padre del secol fù detto!
Numi, in quel di riamaste il nostro seme.*

*Quel dí muta in seren lunga procella,
Pari a lung'h' anni. Ah sia sempre giocondo,
Finché i suoi giri tl tempo rinovella.*

*Due Primaverae diero i Numi al Mondo;
Dei secoli il gran parto lasciò quella,
Questa or ripiglia il suo vigor secondo.*

Favi-

Avistis Superi: pietas Divina querelas
Audiit humanas: diligit æther Humum.

Pontificem assensu Divûmque Hominumque tenemus,
Votorum qualem audacia discupiit,

Qui Mundum fulcire unus, succurrere sæclo
Qui valet everso; diligit æther Humum.

O formosa dies; misero quâ Maximus Orbi
Effulsit CLEMENS, quot mala læta dies

Compensas! Lux una annis par omnibus, una
Perque ævi immensos concelebranda finus.

Jam verno genitum non abnuo tempore Mundum,
Ver illud peperit sæcula, at hocce novat.

TRA-

TRADUZIONE

Del Medesimo.

A *L Gran Padre atterrita i suoi sospiri
Chiesa levó del Ciel sull' alta cima;
Vé, di quai mali io sia la preda opima!
Vedi, e il fonte sai pur de' miei martiri.*

*Vé, qual turbo ognidove egra m' aggiri!
Abime! la prisca fé! la virtù prima!
In quali abissi, oh Dio! tratta mi adima!
Quai brani di me fà crudeli, e diri!*

*Deh qual mai posa il ghermitore artiglio
Darammi? e qual ristoro avrò pur mai?
Dal fiel dell' amarissimo periglio?*

*A lei rispose; or vá, già t' ascoltai;
Cessa i lamenti, e asciugua il caro ciglio;
Ecco CLEMENTE al tuo governo avrai.*

Con-

Conflictata, novasque timens Ecclesia clades
Summum urfisse DEUM dicitur his precibus.

Quæ tulerim mala, quæque feram, Pater optime, nosti
Quo & derivetur fonte meum exitium.

Aspicias ut toto turber moestissima mundo;
Hei mihi! quo virtus pristina, quo Pietas!

Quo rapior miseranda! agit heu! quis turbo procella
Horridus, & me me diripit immeritam!

Quam dabis heu requiem miseræ, DEUS alme? quousque
Hâc me infontem exercebis amaritie?

Cui DEUS, i felix, & desine lamentorum,
En Fidei CLEMENS jam capit Imperium.

Pen-

● ○ ●

Pendente adhuc Electione.

Alma Fides olim votis TE poscit anhelis
LAURENTI, & trino destinat Imperio.
Hoc timet atque artes viresque exsuscitat omnes
Tartarus, hinc Romam conficit anxietas.
Nec dubitamus utrum sit fortior orcus, an æther,
Sed nos nostra tenent crimina sollicitos.

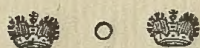
De exoptatissima Ejusdem Exaltatione.

Oraret Superos cum tandem Roma Parentem,
Quem donasse decet Numina Terrigenis,
Per quatuor plenos Lunæ revolubilis orbes
Protraxere preces Numina Terrigenum.
Longa sed explevit tam largo fœnore vota
Romulidum CLEMENS vectus ad Imperium;
Ut penes eventum possit spes nostra videri
Cælicolum nullas sustinuisse moras.

De Eadem.

Dum titubat Romanus Atlas sub pondere Mundi,
Et rursus Herculeum postulat auxilium;
Dii Superi præceps veriti ne corruat orbis
Huic GANGANELLUM supposuere oneri.

Omni-

Omnibus Patrum Suffragiis, & Regum
votis Pontifex eligitur Maximus.

GANGANELLUM orbis Pastorem Europa reposcit,
Cum nullum Puppis Romula Typhin habet;
Conspirant Regum studiis suffragia Patrum,
GANGANELLE orbem Romula ab arce regast
Olim orbem Omnipotens DEUS unâ voce creavit,
Uno cum recreat vult DEUS ore loqui.

Ad Eundem.

UT meruisse prius, quam nunc tenuisse Thiam est;
Sic habuisse minus, quam meruisse fuit.

De Eodem.

Sub Ejus Augustissima Effigie.

Inspecte CLEMENTEM meritumque repende, Thiam
Debuit hanc olli prima dedisse dies.

Ad Eundem.

Vita Pii Tibi, mens est Sixti, Suada Leonis;
Quam bene tres nullo schismate Pontifices.

Order of the Court of Sessions
in the County of Middlesex
for the Trial of the Cause
between the Plaintiff and the Defendant
in the Cause No. 1234
the Court doth hereby order
that the Trial of the Cause
shall be held at the Court
House of the County of Middlesex
on the 12th day of the Month of
January next at 10 o'clock
of the forenoon of the day
and the Parties shall appear
at the Court at the time
and place so appointed
and the Trial shall be
conducted by the Court
and the Parties shall be
bound to obey the
Order of the Court
in all respects
and the Costs of the
Trial shall be paid by the
Party who shall be
found to be at fault
and the Court doth hereby
order that the Trial
shall be held at the Court
House of the County of Middlesex
on the 12th day of the Month of
January next at 10 o'clock
of the forenoon of the day
and the Parties shall appear
at the Court at the time
and place so appointed
and the Trial shall be
conducted by the Court
and the Parties shall be
bound to obey the
Order of the Court
in all respects
and the Costs of the
Trial shall be paid by the
Party who shall be
found to be at fault

Witness my hand and the Seal of the Court
this 10th day of the Month of
January 1880
at the Court House of the County of Middlesex
in the City of London
J. B. Smith
Clerk of the Court